

Prawo do bycia offline

W kontekście transformacji cyfrowej w świecie pracy Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych Parlamentu Europejskiego przyjęła sprawozdanie z inicjatywy w kwestiach ustawodawczych, w którym wezwała Komisję do zaproponowania dyrektywy UE określającej minimalne wymogi dotyczące prawa do bycia offline. W związku ze środkami izolacji wprowadzonymi w reakcji na koronawirusa upowszechniła się praktyka pracy zdalnej za pomocą narzędzi cyfrowych, przez co zwrócono większą uwagę na kwestie stałej łączności i zacierających się granic między czasem pracy a czasem wolnym od pracy. Parlament Europejski ma głosować nad tą inicjatywą ustawodawczą podczas sesji plenarnej w styczniu 2021 r.

Kontekst

Kwestie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz równowagi między życiem zawodowym a prywatnym od dawna są ważnymi tematami debat politycznych na szczeblu UE ze względu na [ewoluujący charakter pracy](#), zmianę ról związanych z płcią i wzorców rodziny. [Prawo do bycia offline](#) dotyczy prawa pracownika do możliwości powstrzymania się od pracy i nieangażowania się w komunikację elektroniczną związaną z pracą, taką jak e-maile lub inne wiadomości, w godzinach wolnych od pracy. Transformacja cyfrowa jest jednym z kluczowych czynników, które zasadniczo zmieniły charakter pracy, włącznie z jej [uelastycznieniem dzięki telepracy i pracy mobilnej opartej na ICT](#). Telepraca i praca mobilna oparta na ICT umożliwiają pracę w dowolnym miejscu i czasie, a pracownicy są dostępni również poza godzinami pracy. [Praktyki te](#) stosowano już w różnym stopniu w poszczególnych państwach członkowskich, sektorach i zawodach przed kryzysem związanym z koronawirusem. Według [badania Eurofoundu](#) w lipcu 2020 r. blisko połowa respondentów pracowała zdalnie co najmniej przez część czasu, a jedna trzecia – wyłącznie z domu ze względu na pandemię koronawirusa i środki izolacji. Nadmierne wykorzystanie telepracy może negatywnie wpływać na zdrowie psychiczne pracowników i równowagę między ich życiem zawodowym a prywatnym.

Obecne ramy prawne

[Obecnie nie ma europejskich ram prawnych](#) bezpośrednio definiujących i regulujących prawo do bycia offline. [Dyrektywa w sprawie czasu pracy](#) odnosi się do szeregu praw, które pośrednio dotyczą podobnych kwestii. Ponadto w [zasadzie 10 Europejskiego filaru praw socjalnych](#) zaapelowano o [zdrowe, bezpieczne i dobrze dostosowane środowisko pracy](#) oraz o ochronę danych, a w zasadzie 9 – o [równowagę między życiem zawodowym a prywatnym](#). W [połowie państw członkowskich](#) prawo do bycia offline jest już tematem dyskusji politycznych lub zostało ujęte w przepisach. Ponadto celem wielu [inicjatyw na poziomie przedsiębiorstw](#) jest uregulowanie możliwego negatywnego wpływu technologii komunikacyjnych na życie pracowników.

Inicjatywa ustawodawcza Parlamentu Europejskiego

1 grudnia 2020 r. Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych przyjęła [sprawozdanie](#), w którym wezwała Komisję Europejską do przyjęcia wniosku ustawodawczego dotyczącego dyrektywy w sprawie prawa do bycia offline. Sprawozdanie przygotowano po szeroko zakrojonych konsultacjach z ekspertami i zainteresowanymi stronami. Jego celem jest potwierdzenie prawa do nieotrzymywania próśb zawodowych poza czasem pracy przy pełnym poszanowaniu prawodawstwa dotyczącego czasu pracy i postanowień dotyczących czasu pracy określonych w układach zbiorowych i ustaleniach umownych. Określono w nim minimalne wymogi w zakresie korzystania z narzędzi cyfrowych do celów zawodowych poza czasem pracy z myślą o stopniowym stworzeniu kultury, w której unika się kontaktów zawodowych poza godzinami pracy. Podkreślono w nim ważną rolę partnerów społecznych we wdrażaniu prawa do bycia offline oraz potrzebę rozwiązań dostosowanych do konkretnych potrzeb i ograniczeń przedsiębiorstw. (W swoich [wytycznych politycznych](#) przewodnicząca Komisji Ursula von der Leyen zobowiązała się do reagowania na wszelkie inicjatywy ustawodawcze Parlamentu za pośrednictwem aktu

ustawodawczego, przy pełnym poszanowaniu zasad proporcjonalności, pomocniczości i lepszego stanowienia prawa).

Sprawozdanie z inicjatywy w kwestiach ustawodawczych: [2019/2181 \(INL\)](#); komisja przedmiotowo właściwa: EMPL; sprawozdawca: Alex Agius Saliba (S&D, Malta). Aby uzyskać dodatkowe informacje, zob. „Legislacyjny rozkład jazdy”: [Prawo do bycia offline](#).

